

EDUKACJA RÓWIEŚNICZA

działanie realizowane w ramach polsko-białoruskiego projektu

„Przyrodnicza skarbnica ponad granicami”

„Прыродная скарбніца па-над межамі”

ROŚLINY W TRADYCJI I KULTURZE NASZEGO REGIONU

II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE Z DODATKOWĄ
NAUKĄ JĘZYKA BIAŁORUSKIEGO W HAJNOWCE
II АГУЛЬНААДУКАЦЫЙНЫ ЛІЦЭЙ З ДАДАТКОВЫМ
НАВУЧАННЕМ БЕЛАРУСКАЯЙ МОВЫ У ГАЙНАУЦЫ

ФОНД
ЗАКАЗНИКІ БРЕСТСКОЙ ОБЛАСТІ

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

Вялікдзень

- ❖ у Вербніцу людзі прыносяць у царкву пальмы з галінак вербы
- ❖ у Вялікаю суботу кошыкі са свенцонкай упрыгожаюць рознымі раслінамі

Зялёныя святкі (Пяцідзесятніца)

- ❖ свечэнне **трав** да лячнічых напараў
- ❖ панадворкі упрыгожаюць **галінкамі бярозы і аера**

"Na Zielonyje Świątki треба было ubiirati c chatu w hulki lipy, berozy czasami klonu. ,Posli tyje hulki треба было na dwa tyżni wsaditi do ziemi kob nie było kretow,,

ПРЫРОДНАЯ
СКАРБНІЦА

Wniebowzięcie NMP (Успленне Багародзіцы)

- ❖ **святэнне трав, каласаў, садавіны і гародніны** у кошыках або у пераплётах - "równianki", „ziela”, „bukiety”, „ruchle”, „prożanki”, „kwietki”

"Každy kwiatek woła, weź mnie do kościoła."

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

Купала

- ❖ легенды пра браткі і братоўку дуброўнаю
- ❖ агонь з дрэва бярозы, дуба, ясену
- ❖ кіданне вянкоў да рэкі
- ❖ шуканне кветкі папроці
- ❖ варажбы са рамонку, купальніка, бузіны, хрызантэмы
- ❖ каб абароніць каровы перад загаворамі, накладалі на яе вянкi са палыня або крапівы

v **вянкі са розных відаў раслін,
заўсёды з няцотнага ліку**

Вянкі абазначалы закрыццё
супраць злу.

SPOSOBY NA SZCZĘŚCIE DLA DZIECKA

- ❖ wkładanie pod poduszkę rodzącej kobiecie **święconych ziół**
- ❖ kąpanie dziecka po urodzeniu w ciepłej wodzie z odrobiną mleka, **poświęconych ziół oraz z listkiem leszczyny**
- ❖ wkładanie pod poduszkę dziecka **barwinka i boże drzewko**

- ❖ częstowanie gości zw „kaszą”, czyli ciastkami i cukierkami w dużym talerzu udekorowanym kwiatami lub zielonymi gałązkami
- ❖ wkładanie kwiatów pod poduszkę dziecka, „aby się dobrze mu układało w życiu”.

SPOSOBY NA MIŁOŚĆ

- ❖ **używanie lubczyku**, aby sprawić, że oblubieniec, czy też oblubienica będzie kochać na zawsze
- ❖ robienie **wina z dzikiej róży** i podawanie go, wierząc, że zadany czar przyniesie oczekiwane efekty
- ❖ **płatki z dzikiej róży** jako silny afrodyzjak
- ❖ **dodawanie maku do potrawy**, co miało spowodować uwiedzenie upatrzonej osoby

Kawaler mógł się dowiedzieć, czy szybko weźmie ślub, **wstawiając do wody gałązkę czereśni**. Jeśli zakwitła w dzień Wigilii Bożego Narodzenia oznaczało to szybki ślub.

- ❖ **święcenie młodych na furmance przed wyjazdem na ślub wiązką z m.in. lipy, rumianku, świętojańskiego ziela (dziurawca), poświęconej w cerkwi na Święto Narodzenia Proroka Jana Chrzciciela (7 lipca) lub trzema kłosami zboża**
- ❖ **obchodzenie panny młodej z poświęconymi gałązkami lipy dla zapewnienia liczego potomstwa**
- ❖ **stawianie bramy weselnej z młodych brzoź. panna młoda występowała w wianku z np. ruty, a do sukni przypinano gałązki szparaga i mirtu**

SPOSOBY NA UROKI I PRZESTRACHY

- ❖ sporządzanie **herbatki z rośliny zwanej przestraczem**, a następnie **kadzenie śpiącego dziecka** (do kadzenia używano **święconego sporyżu i rozchodnika**) i modlenie się w intencji jego zdrowia
- ❖ **palenie poświęconego** na święto Ofiarowania Pańskiego **Inu**
- ❖ obcinanie dziecku **kosmyka włosów i dodawanie do ziół**, którymi następnie **kadzono**
- ❖ jako ochronę przed urokami - **noszenie mięty w kieszeni**

SPOSOBY NA OCHRONĘ DOMU

- ❖ wieszanie przed wejściami **dziurawca**, **wianków** poświęconych na Boże Ciało
- ❖ sadzenie **leszczyny** przy domu lub przy bramie
- ❖ wtykanie **ziół** w okna, płoty lub wieszanie przy drzwiach: **tataraku**, **łopianu**, **bylicy**, **piołunu**, **czarnego bzu**, **gałązek brzozy**, **tarniny**, **głogu**, **dębu**
- ❖ kadzenie domu
- ❖ wieszanie na strychu gałązek **świerku** w ramach ochrony przed pożarami lub gałązek **leszczyny**, **klonu i lipy** – przed piorunami
- ❖ trzymanie przez cały rok **palm wielkanocnych**

- ❖ wkładanie zmarłemu pod głowę **koćków**
- ❖ wkładanie do trumny **gałązek jeglejowych lub palm poświęconych w Niedzielę Palmową oraz roślin poświęconych podczas świąt Matki Boskiej Zielnej lub Proroka Jana Chrzciciela, na przykład: piołun, rumianek, dziurawiec, gałązki klonu, lipy**

Cross-border Cooperation Programme
Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020

**Materiał został zrealizowany w
ramach transgranicznego projektu
„Przyrodnicza skarbnica
ponad granicami”**

Niniejszy materiał został wyprodukowany przy pomocy finansowej Unii Europejskiej. Odpowiedzialność za jego zawartość leży wyłącznie po stronie realizatorów projektu i nie może być w żadnym przypadku traktowana jako odzwierciedlenie stanowiska Unii Europejskiej."